

22.1.2004

Dnro 83/004/2003

Oikeusministeriö
PL 25
00023 VALTIONEUVOSTO

Oikeusministeriö
23.01.2004
ad 12, 41, 2003
09015:00/2003
Jaro

EUROOPPAYHTIÖLAKI-TYÖRYHMÄN MIETINTÖ

Oikeusministeriö on pyytänyt Vakuutusvalvontaviraston lausuntoa eurooppayhtiölaki-työryhmän mietinnöstä (oikeusministeriön työryhmämietintö 2003:9). Lausuntonaan Vakuutusvalvontavirasto esittää seuraavan.

Työryhmän tavoitteena on ollut aikaansaada sellainen Neuvoston asetusta (EY/2157/2001) eurooppayhtiön (SE) säännöistä, ns. eurooppayhtiöasetusta täydentävä kansallinen sääntely, joka vastaa julkisia osakeyhtiöitä koskevaa sääntelyä ja jossa otetaan huomioon myös ne osakkaiden ja velkojien tarpeet, jotka liittyvät eurooppayhtiön kotipaikan siirtoon toiseen valtioon. Työryhmän työn yleinen lähtökohta on ollut sama kuin vireillä olevassa osakeyhtiölain kokonaisuudistuksessa: Mahdollisuus kotipaikan siirtämiseen ja sulautumiseen toiseen valtioon rekisteröitävään yhtiöön lisäävät ETA-valtioiden välistä kilpailua yrityksistä. Tämä vaikuttaa siihen, miten yhtiön kotipaikan perusteella määräytyvää lainsäädäntöä kehitetään yhtiö-, vero- ja työoikeuden alalla.

Työryhmä ehdottaa, että säädetään eurooppayhtiölaki, joka täydentää eurooppayhtiöasetusta. Ehdotettavaa lakia sovelletaan Suomeen rekisteröitävään eurooppayhtiöön ja eurooppayhtiön perustamiseen osallistuvaan suomalaiseen osakeyhtiöön. Ehdotus sisältää vain ne neuvoston asetusta täydentävät säännökset, jotka jäsenvaltioiden on asetuksen perusteella nimenomaisesti annettava taikka jotka ovat tarpeen asetuksen tehokkaan täytäntöönpanon varmistamiseksi tai asetuksessa sallittujen poikkeusmahdollisuuksien käyttämiseksi.

Työryhmä ehdottaa, että asetuksessa sallittuja poikkeusmahdollisuuksia käytetään eurooppayhtiötä koskevan sääntelyn yhdenmukaistamiseksi ja selventämiseksi suhteessa julkisia osakeyhtiöitä koskevaan kansalliseen sääntelyyn.

Luvanvaraista rahoitus- ja vakuutuselinkeinoa koskevaa lainsäädäntöä ehdotetaan muutettavaksi siten, että erityislainsäädännössä säädetään

eurooppayhtiön perustamisesta sulautumisen kautta ja eurooppayhtiön kotipaikan siirtämisestä toiseen valtioon pääosin kansallisia yritysjärjestelyjä vastaavalla tavalla.

Osakkaiden ja velkojien suojan osalta työryhmä katsoo, että kansallisten sulautumisten tavoin sulautumista vastustavan osakkaan oikeus saada osakkeensa lunastetuiksi on yleisesti toimiva oikeussuojakeino myös eurooppayhtiön perustamisen ja kotipaikan siirron yhteydessä. Neuvoston asetuksen vähimmäistason ylittävän osakkaiden ja velkojien suojan on katsottu voivan vaikuttaa eurooppayhtiön kotipaikan valintaa koskevaan päätökseen.

Eurooppayhtiön perustamiseen osallistuvan suomalaisen yhtiön ja kotipaikan toiseen valtioon siirtävän eurooppayhtiön on täytettävä kaikki sulautumisen tai kotipaikan siirron edellytyksenä olevat toimet ja muodollisuudet ennen sulautumisen tai kotipaikan siirron täytäntöönpanoa. Esimerkiksi vakuutusyhtiön on esitettävä Vakuutusvalvontavirastolle selvitys siitä, miten toimintaa jatketaan Suomessa sulautumisen tai kotipaikan siirron jälkeen. Eurooppayhtiöiden suhteen toimivaltainen viranomainen, patentti- ja rekisterihallitus, ei saa antaa sulautumisen tai kotipaikan siirron täytäntöönpanon edellytyksenä olevaa todistusta, jos valvontaviranomainen ilmoittaa sille määräajassa, että yhtiö ei ole täyttänyt sulautumisen tai kotipaikan siirron edellytyksenä olevia toimialaa koskevaan sääntelyyn perustuvia vaatimuksia. Muilta osin ei ole havaittu yleistä tarvetta säätää eurooppayhtiömuodon osalta voimassa olevaa osakeyhtiölakia ja muuhun lainsäädäntöön sisältyvää yhtiöoikeudellista sääntelyä pidemmälle menevästä osakkeenomistajien eikä velkojien ja muiden sivullisten suojasta.

Eurooppayhtiöasetus, joka sellaisenaan on jäsenvaltioita sitova ja jota sovelletaan ilman kansallisia täytäntöönpanotoimia, sisältää säännöksiä eurooppayhtiön perustamisesta, vähimmäisosakepääomasta, kotipaikasta ja sen siirtämisestä sekä eräistä sen toimieliimiin liittyvistä asioista. Joidenkin neuvoston asetuksessa säänneltyjen seikkojen osalta jäsenvaltiolla on oikeus antaa asetuksesta poikkeavia tai sitä täydentäviä säännöksiä asetuksesta ilmenevän valtuutuksen perusteella. Asetuksen 8 artiklan ja 19 artiklan perusteella jäsenvaltio voi säätää viranomaisen oikeudesta vastustaa yleisen edun perusteella eurooppayhtiön kotipaikan siirtoa tai jäsenvaltioon rekisteröidyn yhtiön osallistumista eurooppayhtiön perustamiseen sulautumisella. Työryhmä ei ole ehdottanut viranomaiselle tällaista oikeutta. Kuten edellä on selostettu rekisteriviranomaisen voi kieltäytyä antamasta sulautumisen tai kotipaikan siirron täytäntöönpanon edellytyksenä olevaa todistusta, jos yhtiö ei ole täyttänyt kaikkia sulautumisen tai kotipaikan siirron edellytyksenä olevia toimia ja muodollisuuksia. Vakuutusyhtiöiden osalta on katsottu, ettei muita perusteita vastustaa kotipaikan siirtoa ole tarpeen säätää, koska vakuutustoimintaa koskevien direktiivien periaatteista seuraa, että

ulkomaisen ETA-vakuutusyhtiön toimilupa oikeuttaa toimiluvassa sallitun toiminnan harjoittamiseen myös toisessa ETA-valtiossa ja isäntävaltion viranomaisen voi rajoittaa toimintaa ainoastaan yleisen edun nojalla. Yleistä etua olisi työryhmän mietinnön mukaan arvioitava samoin perustein kuin ulkomaisen ETA- vakuutusyhtiön muutoinkin harjoittaessa liiketoimintaa Suomessa. Yleisen edun perusteella toiminta voitaisiin kieltää esimerkiksi silloin, kun vakuutusyhtiön markkinointi tai sopimusehdot eivät täytä asiakkaansuojalle asetettavia vähimmäisvaatimuksia. Lisäksi toiminta voitaisiin kieltää, jos vakuutusyhtiö tai kotivaltion viranomaisen ei täytä, mitä sen velvollisuudeksi on direktiiveissä säädetty.

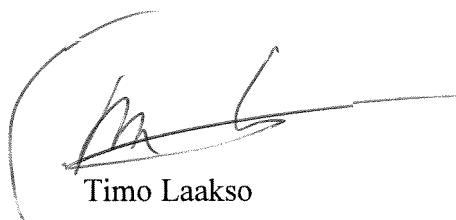
Työryhmän mietintöön sisältyvän muiden EU:n jäsenvaltioiden eurooppayhtiötä koskevan lainsäädäntökatsauksen mukaan muun muassa Ruotsissa ehdotetaan Finansinspektionenille annettavaksi mahdollisuus vastustaa yleisen edun perusteella sen valvottavana olevan eurooppayhtiön kotipaikan siirtämistä toiseen valtioon ja valvottavana olevan ruotsalaisen yhtiön osallistumista eurooppayhtiön perustamiseen sulautumisen kautta. Yleisen edun piiriin voi kuulua esimerkiksi rahoitus- ja vakuutusalan yritysten toiminnan vakauden ja maineen turvaaminen, rahanpesun rajoittaminen, kuluttajansuoja ja veropaon estäminen. Vastustamismahdollisuutta perustellaan sillä, että rahoitus- ja vakuutusalan yrityksillä on keskeinen merkitys niiden asiakkaiden ja yhteiskunnan kannalta, ja sillä, että käytännössä on vaikea ennakoida tilanteita, joita voi syntyä valvottavan yrityksen kotipaikan siirron tai sulautumisen yhteydessä. Yhteiskunnallisten intressien vuoksi on hyväksyttävää, että Finansinspektionen voisi vastustaa kotipaikan siirtoa tai sulautumista.

Suomessa yksityisoikeudelliset vakuutusyhtiöt hoitavat eräiltä osin myös lakisääteisiä vakuutusjärjestelmiä, jotka ovat osa suomalaista sosiaaliturvajärjestelmää. Suomalaisilla vakuutusyhtiöillä on siten erityisen keskeinen yhteiskunnallinen merkitys. Vakuutusvalvontaviraston käsityksen mukaan Suomen tulisi käyttää asetuksen antama mahdollisuus viranomaisen oikeudesta vastustaa yleisen edun perusteella kotipaikan siirtoa tai sulautumista. Vakuutusvalvontavirastolla tulisi olla oikeus esimerkiksi siinä tapauksessa, että kotipaikan siirron tai sulautumisen katsotaan vaarantavan vakuutetut edut vastustaa valvottavanaan olevan eurooppayhtiön kotipaikan siirtoa ja valvottavanaan olevan suomalaisen yhtiön osallistumista eurooppayhtiön perustamiseen sulautumalla.

Tietoja jatkovalmistelusta voidaan toimittaa seuraavaan sähköposti-osoitteeseen: eeva-maija.osterman@vakuutusvalvonta.fi.

Johtaja

Timo Laakso

Lakimies

Eeva-Maija Österman